

Toespraak dominee Post bij presentatie boek Tenthoff -20.11.2015-

Wie is dominee Johannes Tenthoff?

Nee, laat ik hier, vanmiddag toch anders beginnen;

Sinds dominee Tenthoff gedwongen werd zijn ambt, vanwege een zwakke gezondheid, neer te leggen licht mijn vrouw mij toe!

Vanwaar deze plots gestegen populariteit?

Ik ben sinds jaren, na een kerkvergadering, op tijd thuis.

Onze agenda afgewerkt zonder onderbroken te zijn door een monoloog van Tenthoff die ons weer eens wilde overtuigen de verpauperde medemens in het vizier te houden.

Veel sigaren, schorre stemmen en laat te bed!

En nu moet ik bekennen, nu hij zo ziek is, de late vergaderingen met onze flamboyante, welbespraakte dominee, te missen!

Wie was deze Johannes Tenthoff?

Wie was die kleine gestalte

die zo zichtbaar enthousiast elke zondagmorgen de kansel beklom?

Tenthoff!

Een profeet, gezegend met veel humor.

Hoog boven rang en stand verheven.

Echter, zo als zijn preken bijkans konden geselen,
zo bescheiden begon hij aan een huisbezoek.

Na binnenkomen legde hij zijn pastoraal oor te luister en stuurde hij,
bijna onopgemerkt, het gesprek naar godsdienstig terrein.

En eenmaal geland in zijn zo geliefde onderwerp sloeg hij zijn wieken uit.

De schemering viel, maar niemand

kwam op de gedachte hem te onderbreken of zelfs wat
licht te maken.

Zijn sigaar al uit...

"Hé is het al zo laat?"

Tenthoff?

'Een unieke, rijke geest, vol passie, ingehouden tranen!'

Maar O wee, wanneer hij kennis kreeg van een zaak, die in zijn ogen, niet door de beugel kon.

Dan werd geen enkele maatschappelijke rang in aanmerking genomen, geen vriendschap ontzien; en indachtig des Heilands woord:

'Wee u, wee u!

Wanneer alle mensen wel van u spreken!'

U weet vast nog wel het rumoer dat ontstond, omdat Tenthoff tijdens een lezing in Edam bij het deftige Nut,

in gepassioneerde taal veel begrip toonde voor het zedelijke recht van de arbeiders beweging, het socialisme!

Dit optreden- zijn opvattingen sloegen in als een bom.

Er verschenen ingezonden brieven.

De meeste anoniem.

Tenthoff werd afgeschilderd als een gevaar.

Tenthoff: de rooie agitator!

1 schrijver beweerde zelfs dat Tenthoff zijn koetsje liet halthouden om een willekeurige socialist te verzoeken in te stappen met hem mee te rijden.

Hoe zat het echt?

Ach, Tenthoff gaf zijn trouwe kerkgangsters graag een zetje in de goede richting!

Tenthoff begreep dat spreken over armoede en bevrijding, leeg blijft, zolang men de economische-, sociale omstandigheden niet nauwkeurig bestudeert, grondig analyseert.

Toen in 1893 de Bond van Spoorwegarbeiders een grote actie op touw zette voor de Zondagsrust, was hij niet alleen een der spreker voor een 1400 spoorwegmannen.

Hij werd hun.... vertrouwensman.

Een betrokken dominee onderhandelde met de directie der Nederlandse Spoorwegen!

Dat onderhandelen ging onze Tentoff niet erg goed af.

Waarom?

Tenthoff was een idealist,
geen strateeg, geen vakbondsman.
maar een mens met temperament.

Zoveel temperament dat menig gemeentelid zich afvroeg of dit wel de juiste, eigenschap is voor ambt als predikant!

Hij trok zich dit soort kritiek, elke vorm van venijn persoonlijk aan.

Zo, persoonlijk dat Tenthoff zich vaak alleen voelde!

Zo, 'alleen' dat hij, mijns inziens, juist door zijn snel gekwetst zijn, alleen kwam te staan.

Juist op die momenten had hij rust en evenwicht in de schoot van het gezin zo hard nodig.

Helaas!

Jaren achtereen vond hij daar een lang ziekbed.

Een ziekbed, blijmoedig door zijn vrouw gedragen.

'Hoe zou het thuis zijn?'

Vroeg hij zich altijd, tijdens zijn verre reizen en huisbezoeken af.

Eindelijk viel de lang verwachte slag en werd zijn zo geliefde echtgenote aan het gezin ontrukkt.

Had dominee Tenthoff teveel van zichzelf gevraagd?

Hoe het ook zij, na haar dood miste hij de kracht om zijn geest nog op te beuren en zag hij zich gedwongen, emeritaat aan te vragen.

Wat wij als kerkenraad met pijn het hart hebben moeten leren toestaan.

Wij wensen Tenthoff een krachtig zieleleven en kloeke geest zodat zijn geschokte veerkracht zal terugkeren.....

Frederik de Groot.